

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 249 (6526) | 28 кастрычніка 1939 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ ў ГОРАДЗЕ БЕЛАСТОКУ АДКРЫВАЕЦЦА НАРОДНАЕ САБРАННЕ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

Большэвіцкае прывітанне выбраннікам вызваленага народа ад працоўных Совецкай Беларусі!

ВЫЗВАЛЕННЫ НАРОД РАШАЕ СВОЙ ЛЁС

Сёння ў горадзе Беластоку пачынае сваю работу гістарычнае Народнае Сабранне Заходняй Беларусі, якое павінна вырашыць важнейшыя пытанні жыцця вызваленага народа.

На працягу 20 год працоўны Заходняй Беларусі марылі аб такім жыцці, якім жывуць іх браты ў Совецкай Беларусі. Гэта мара перарасла ў рэвалюцыйны выступленні супроць гвалту, беспраўя і зьлівага. Дарэчы сны народаў Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны аб'ядналіся на катаргу, расстраляваліся. Народ у былой панскай Польшчы быў закаваны ў кайданы.

Выконваючы волю многімільённага савецкага народа, Чырвоная Армія краіны сымпатычна вызваліла братоў-беларусаў і ўкраінцаў ад нянавіснага панска-польскага іга.

Прайшло толькі 40 дзён з дня вызвалення. А колькі разоў, хвалюючых надзеяй перажылі Народы Заходняй Беларусі, таварышы, якія і народы Заходняй Украіны, ужэ на сярэ адуці першыя важнейшыя рэзультаты свайго свабоды.

Над краем, дзе вясёла беспасветна веч, дзе раздаліся стогны і плач, дзе сьвістаў бізун паліцэйскага саводы, дзе звінелі кайданы і скрыпелі шыбеніцы, — узнісло яркае сонца свабоды і шчасця.

Пама больш беспраўя напэўнаснасцей, якое існавала ў былой панскай Польшчы, зямля вызвалена з панону, яна атрымае свайго сапраўднага гаспадара. Беззямельныя, малазямельныя, батрацкія атрамаці зямлю, якая была алабарана ў іх панямі, памешчыкамі, магнатамі, парывані і манастырамі.

Ліквідуючы страшныя бяды, спадарожныя гвалту і нішчыты — беспрацоўе. Ужо дзесяткі тысяч работных, служачых, інтэлігентных атрымалі і атрымліваюць работу. Народ Заходняй Беларусі ўпершыню атчуў сапраўдную свабоду слова, свабоду друку, свабоду сходаў, свабоду грамадскіх арганізацый. Работны, сялянне і інтэлігентныя жонны дзень, вужую гадзіну агульнае бацькоўскае клопаты сваіх часоўх упраўленіяў і сялянскіх камітэтаў.

У школах загучала родная мова, у адукацыйных і культурных арганізацыях, політлініках арганізаваліся беспасветна медыцынскае дапамога. Расвітае сапраўды народная культура: арганізуюцца тэатры, кіно, бібліятэкі. Усё гэта толькі першыя плады вялікай Сталінскай Канстытуцыі, лепшона-сталінскай напэўнаснай палітыкі, якой кіраваўся савецкі ўрад, савецкі народ і яго Чырвоная Армія, палюючы брацкую руку дапамогі сваім адзінароднымі братом з Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны.

Всё чаму тэж, вяліка і безмежна паучыць ўзняўшыся і любімы нашых вызвалена бротаў да таварыша Сталіна, да савецкага народа і яго гераічнай Чырвонай Арміі.

Всё чаму 22 кастрычніка вызвалены народ з вялікай радасцю і гордасцю выбраў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі сваіх лепшых сямюў і дачок, даўшы ім назва:

Ападушана галасілі за савецкую ўладу, за далучэнне Заходняй Беларусі да Савецкай Беларусі, а тым самым да вялікага Савецкага Саюза! Галасілі за канфіскацыю памешчыцкай і манастырскай зямель, за напэўнаснасць банкаў і буйнай прамысловасці! Галасілі за радаснае і шчаслівае жыццё, за тое жыццё,

якім жывуць народы вялікага Савецкага Саюза!

Выбраныя дэпутаты ў Народнае Сабранне запэўнілі свой народ, што яны выкананоў яго волю, апраўдаюць яго надзеі. Яны пакляліся правядуць народаў вялікаму і роднаму Сталіну, што апраўдаюць аказанае ім высокае давер'е.

Дэпутаты ў Народнае Сабранне Заходняй Беларусі ад Новагрудскага павета ў сваім псьме таварышу Сталіну пішуць: «Мы — выбраннікі народа, яго пасланцы, запэўняем Вас, дарэгі таварышы Сталін, што з чэсцю выканам паказаны нашых выбарчыкаў.

У прадэцым Народным Сабранні мы выкажам заветныя лумы і мары працоўных Заходняй Беларусі аб устанавленні на тэрыторыі Заходняй Беларусі савецкай ўлады, далучэнні да Савецкай Беларусі, да вялікай сямі народаў — да магутнага Савецкага Саюза...

Толькі савецкая ўлада, улада работных і сялян, толькі савецкая, выправаваўная ў блях партыя большэвікоў выведучы народ Заходняй Беларусі на шлях радасці і шчасця і забяспечыць яму пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі шчаслівае і радаснае жыццё!

Імя сумнення, што пасланцы вызваленага народа выкананоў яго волю. Яны будуць галасавать за такую ўладу, пры якой у краіне не будзе памешчыкаў і капіталістаў, не будзе сажэстараў і ліхвароў, за такую ўладу, пры якой беларускі селянін не будзе адбранаў у свайго хаворага хліпін малакэ, каб прадаць яго і заплаціць пазаты, штрабы і процанты, як ён тэга вымушан быў рабчы пры ўладзе польскіх панцоў.

Народныя дэпутаты будуць галасавать за такую ўладу, пры якой работны і іх семі ніколі не будуць беспрацоўнымі, ніколі не будуць дрэжаць, багнаць, што гаспадар або яго прыказчык выгане на вуліцу.

Народныя дэпутаты будуць галасавать за такую ўладу, пры якой інтэлігенцыя — прафесары, інжынеры, тэхнікі, настаўнікі, урачы, работнікі мастацтваў, адукацыйнае, сацыяльнае, сельскагаспадарчае, свайго талентам, яны палююць ўладу ўсяляе лухшы.

Народныя выбраннікі будуць галасавать за такую ўладу, пры якой жанчыны будуць такімі-ж шчаслівымі, свабоднымі, роўнапраўнымі, як і жанчыны ў вялікім Савецкім Саюзе.

Дэпутаты Народнага Сабрання будуць аднадушна галасавать за савецкую ўладу, за далучэнне Заходняй Беларусі да Савецкай Беларусі. Яны будуць галасавать за канфіскацыю ўсіх памешчыцкіх і манастырскай зямель і перадачу гэтых зямель селянам. Яны будуць галасавать за тое, каб заводы, фабрыкі, руднікі, чыгуначныя транспарт, банкі пераверыць на ўсёнароднае забавітанне. Яны будуць галасавать за палітычнае, эканамічнае і культурнае адраджэнне.

У гэты радасны дзень — дзень адраджэння Народнага Сабрання Заходняй Беларусі — народ Савецкай Беларусі шле сваім адзінародным братам паказе большэвіцкае прывітанне і свае лепшыя, ад глыбіні сэрца паказанні — плённа праверыўшы работу і вырашыўшы усё тэа гістарычнай важнасці пытанні, якія ставіць на парадку дня Народнага Сабрання.

Няхай жыве Народнае Сабранне Заходняй Беларусі!

ДЭКЛАРАЦЫЯ НАРОДНАГА САБРАННЯ ЗАХОДНЯЙ УКРАЇНЫ АБ ДЗЯРЖАЎНАМ УЛАДЗЕ У ЗАХОДНЯЙ УКРАЇНЕ

ПРЫНЯТА АДНАГАЛОСНА НА ПАСЯДЖЭННІ 27 КАСТРЫЧНІКА 1939 Г.

Панскай Польшчы, якая трымаеся на прыгнечанні мільянаў украінцаў, беларусаў і польскага працоўнага народа, духноду.

Чырвоная Армія, выконваючы волю вялікага савецкага народа, працягнула працоўным Заходняй Украіны руку брацкай дапамогі — вызваліла іх ад гвалту польскіх памешчыкаў і капіталістаў.

Перад працоўнымі Заходняй Украіны адкрыта свабоднае дарога да новага, шчаслівага жыцця. Вызвалены народ атрымаў магчымасць свабодна, як сапраўдны гаспадар свайго лёсу, рапачы пытанне аб тым, якую дзяржаўную ўладу ўстанавіць на свайго зямлі.

На вопыце ўсіх рэвалюцый, на вопыце брацкай народаў Савецкага Саюза даказана, што толькі Савецкая ўлада з'яўляецца сапраўднай вырашэцельнай і абарончай інтарэсаў працоўных.

Усёй многаварковай гісторычнай чалавечтэ даказана, што ўсяляка іншая ўлада праставіць сабой непрыкрытае панаванне і нястрымнае саводзе кучкі эксплуатацятараў. Так званы буржуазна-дэмакратычныя дзяржавы не раз прывагласілі роўнапраўе ўсіх грамадзян. Аднак, усёякі ўлоўкамі і ўхішчэннямі яны адстралялі працоўных ад актыўнага палітычнага жыцця, ад кіравання дзяржавай, уладалі аставаляць іх у руках тых, хто прыгнечай і занявольваў пераважную большасць насельніцтва, у руках кучкі багалеў і паразітаў. Лёсам-жа чэсных тружэннікаў былі годлы і жабрагтва, бізун і турма, праказанне і беспраўе.

Не можа быць сапраўднай свабоды і роўнапраўя там, дзе боп эксплуататары і эксплуатаемыя. Алетань інтарэсы вызваленага народа Заходняй Украіны, вызвалілі яго раз і назаўсёды ад капіталістычнага рабства, ад панавання і свавольна памешчыкаў і фабрыкантаў, заводчыкаў і банкіраў — гэта значыць устанавіць уладу Савецкай дэпутатаў працоўных — Савецкую ўладу.

Толькі Савецкі забяспечваюць уладу большасці народа — працоўных над ментаспэ — кучкай тунянапай і эксплуатацятараў. Савецкі — гэта ўлада работных і сялян.

Толькі Савецкі — самая дэмакратычная дзяржаўная ўлада: толькі праз Савецкі ўвесь працоўны народ сапраўды ўдзельнічае ў кіраванні дзяржавай, у будаўніцтве свабоднага і шчаслівага свайго жыцця.

У Савецкай уладзе саюз работных і сялян, саюз, зрабіўшы Савецкую дзяржаву пераможнай сілай. Праз Савецкі работны клас і яго авангард — Комуністычная партыя большэвікоў — кіруюць будаўніцтвам сацыялізма.

Толькі Савецкая ўлада стварае ўмовы для росвіту народных талентаў, для выдучэння з народа кіравнікоў і арганізатараў розных галін дзяржаўнага, гаспадарчага і грамадскага жыцця.

Толькі Савецкая ўлада здольна «впінчыць» усеякі напэўнасны пьёт, міжнапэўнасную розні, і варажосць і забяспечыць супрацьпудіцтва і дружбу працоўных усіх нацыянальнасцей.

Выражаноу аднадушную волю вызваленага народа Заходняй Украіны, следуючы прыкладу народаў Савецкага Саюза, украінскае Народнае Сабранне прывагласіла ўстанавіць Савецкай ўладу на ўсёй тэрыторыі Заходняй Украіны.

Ад гэтага часу ўся ўлада ў Заходняй Украіне належыць працоўным горадам і вёскі ў асобе Савецкай дэпутатаў працоўных.

Украінскае Народнае Сабранне запэўняе аб непахіснай волі народа Заходняй Украіны абараніць і алетываць уладу Савецкай ад усіх замахоў, адкуль-бы яны бы зыходзілі.

Украінскае Народнае Сабранне зыража непахісную ўпэўненасць у тым, што ўстанавіць Савецкай ўладу, кіруючай Комуністычнай партыя большэвікоў, прывядзе да росвіту вытворчых сіл, народнага добрабыту і культуры народа Заходняй Украіны.

Няхай жыве Савецкая ўлада — самая дэмакратычная ўлада ў свеце, улада працоўных!

Няхай жыве СССР — сцяпіннасцяпінная дзяржава работных і сялян, надзея і бляхкаўчына працоўных усёго свету!

Няхай жыве арганізатар перамогі Савецкай — Комуністычная партыя большэвікоў!

НА ВЯЛІКІ СХОД

Дачакаўшыся часіны, Як прагналі пана, На вялікі Сход краіны Шле сямюў адданых. Над плячамі гул насення І гамоняць нывы. Дачуць наказ ад сэрца Шчыры і праўдзінны: — Загузіце шумным борад, Завячце згодна: Хай савецкія прасторы Нэс прымаюць работных. Сабярыцеся супольна, Парашыце самі, Каб Ліанро і Нёман вольны Век плылі братамі. Каб у морука дачасна Больш бы гаслі вочы, Пал Крамлёўскім соннам яномм Жыць, скажыце, хочам.

Бо пад ім загопці бопі Злучаныя людзі, Во пад ім і наша поле Ураджайным бузэ. Бо яно нам шлях авешчыт Шчасны і вясёлы — Лябатуць натуўнам дзеці На навуку ў школы. Будзем днямі залатымі Жыць і красаванца, Будуць роўнымі са ўсімі Нашы сестры і маці. Варашылаву-неркому Вэ скажыце сёння — Радзі мы насіць шазомы З зоркаў чырвонай. І ў сямі краін магутных, Будзе ведаць жонны — Край наш роўны, Непрыступны, Край пераможны. Пятрусь БРУКА.

Народнае Сабранне Заходняй Украіны

26 кастрычніка 1939 года, у 3 гадзіны дня на мясцовым часу, у памяшканні вялікага гарадскога Львоўскага тэатра адкрылася украінскае Народнае Сабранне Заходняй Украіны.

Ад імені Савета Старэйшын дэпутат П. І. Франко прамаўляе даручыць адкрыць украінскае Народнае Сабранне Заходняй Украіны старэйшым дэпутату прафесору Львоўскага ўніверсітэта К. О. Студзінскаму.

Уступная прамова старэйшага дэпутата Народнага Сабрання К. О. Студзінскага

Таварышы дэпутаты украінскага Народнага Сабрання! Мы сабраліся сюды ў старажытнейшы украінскі горад Львоў, як поўнамоцныя прадстаўнікі вызваленага народа Заходняй Украіны. (Бурныя апладысменты, воплічы: «ура», «слава»).

Прышоў украінскі народ да гэтага Сабрання, каб рашыць важнейшыя пытанні, якія датычаць лёсу Заходняй Украіны. (Бурныя апладысменты).

Мы, таварышы дэпутаты, добра памятаем каказы нашых выбарчыкаў, вынесеныя ім і дні перад выбарамі і ў дні выбараў па украінскае Народнае Сабранне. (Бурныя апладысменты).

Дазвольце кротка напамніць гэтыя каказы:

На ўсёй тэрыторыі Заходняй Украіны павінна быць устаноўлена савецкая ўлада. (Бурныя аваячы, воплічы: «ура», «слава», Армстр выконвае «Інтернацыянал»).

Пачотным старэйшай украінскага Народнага Сабрання пал гучнае «ура», «слава» і бурны апладысменты выбірацця таварыш Сталін.

Другі наказ нашых выбарчыкаў — памешчыцкія, манастырскае зямлі, зямлі буйных буржуазных чыноўнікаў павінны быць канфіскаваны і перадачы ў карыстанне працоўнаму сялянству. (Бурныя, доўга незмаўчаючыя апладысменты, воплічы: «ура», «слава»).

Пасля выбарання прэзідыума, сакратарыята, маццатнай камісіі і зацвярджэння парадку дня украінскае Народнае Сабранне Заходняй Украіны прынілі вітань прадстаўнікі работных, сялян і інтэлігентных Заходняй Украіны.

Трэці наказ нашых выбарчыкаў — банкі і буйную прамысловасць Заходняй Украіны неабходна напэўналізаваць. (Бурныя, працяглыя апладысменты, воплічы: «ура», «слава»).

Ад рабочых горада Львова, Народнае Сабранне вітань тт. Галавкі і Сушчал. Ад сялян Заходняй Украіны — тт. Кёрпенскі і ад інтэлігентных — тав. Франко.

Гэта воля народаў Заходняй Украіны, выражана на многалюдных і шматлікіх мітынгах, дэманстрацыях і сходах работных, сялян, інтэлігентных і дні перад скліканнем украінскага Народнага Сабрання. (Бурныя апладысменты, воплічы: «ура», «слава»).

Пасля прывітанняў украінскае Народнае Сабранне перайшло да заслухоўвання даклада аб дзяржаўнай уладзе ў Заходняй Украіне. Доклад зрабіў дэпутат Панчышын. Пасля даклада ў спрэчках на вярчорні пасяджэнні выступілі дэпутаты: тт. Перасюк — настаўніца з Нагаўскага павета, Божак — з горада Драга-бача, Максімаў — работны з горада Сарны, Гаўрышчук — селянін Станіслаўскай абласці, Маршчэвіч — з сямі Мікуленкі, Тарнопальскай абласці, Ефрэмчук-Дзвяхуч — з сямі Сталіні, Ступніцкая — настаўніца з Станіслаўскай абласці, Даг-майстар — урач горада Барыслава.

Дазвольце, таварышы дэпутаты, гэтае першае гістарычнае Народнае Сабранне лічыць адкрытым. (Бурныя, працяглыя апладысменты, Армстр выконвае «Інтернацыянал»).

На гэтым вычорняе пасяджэнне закончылася.

На даручэнні Савета Старэйшын, які складалацца з прадстаўнікоў паветаў і абласцей Заходняй Украіны, дэпутат Кіх М. С. уносіць прапанову аб выбары кіруючых аргаўлаў Народнага Сабрання.

Народнае Сабранне аднагалосна выбірае

УКАЗ

ПРЭЗЫДУМА ВЯРХОўНАГА СОВЕТА БССР АБ ПЕРАНЯСЕННІ ТЭРМІНА СКЛІКАННЯ ўНЕЧАРГОВАЙ ІІІ СЕСІЇ ВЯРХОўНАГА СОВЕТА БССР

У змену Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР ад 23 кастрычніка 1939 года — пераносіць скліканне ўнечарговай

ІІІ Сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі на 12 лістапада 1939 года ў г.р. Мінску.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Н. НАТАЛЕВІЧ, Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Л. ПАПНОУ.

27 кастрычніка 1939 г. г. Мінск.

ПАДПІСАННЕ ДАДАТКОВАГА ПРАТАКОЛА АБ УДАКЛАДНЕННІ ДЗЯРЖАЎНАЙ ГРАНІЦЫ ПАМІЖ СОВЕЦКІМ САЮЗАМ І ЛІТВОЙ

27 кастрычніка г. г. у Маскве адбылося падпісанне дадатковага пратакола паміж СССР і Літвой. У пратаколе, у выкананне артыкула 1 дагавора аб перадачы Літоўскай рэспубліцы горада Вільня і Віленскай абласці і аб узамедапамозе паміж Савецкім Саюзам і Літвой, заключанага 10 кастрычніка 1939 года ў Маскве, падрабязна апісана лінія дзяржаўнай

граніцы паміж Саюзам ССР і Літоўскай рэспублікай. Пратакол падпісалі: са стараны СССР — Старшыня СНК СССР і Народны Камісар Замежных Спраў тав. В. М. Молатаў, са стараны Літвы — Называцыйны Пасланнік і Паўнамоцны Міністр Літоўскай Рэспублікі п. А. Наткевічюс.

Уступленне літоўскіх войск у Віленскую абласць

КАУНАС, 27 кастрычніка. (ТАСС). Рэзультаты савецка-літоўскага дагавора аб перадачы Літоўскай рэспубліцы горада Вільня і Віленскай абласці і аб узамедапамозе паміж СССР і Літвой, часті літоўскай арміі 27 кастрычніка, у 9 гадзінаў рапчы, ўступілі ў Віленскую абласць. Значыць Віленскай абласці будзе ажыц

дзёлена паступова, згодна зацвярджанага плана Вярхоўнага камандавання літоўскай арміяй. У горад Вільня літоўскія войскі ўступілі 28 кастрычніка. Часті літоўскай арміі, якія накіраваліся ў Вільню, аб'яднаны ў так званы Віленскі корпус, якім камандуе генерал Віткаўскас.

ШВЕЙНАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ ВЯЧАЛА 10-МЕСЯЧНЫ ПЛАН

Швейная прамысловасць БССР на аснове разгорнутага перадавыццяцкага сацыялістычнага спаборніцтва дэталірова закончыла 10-месячную вытворчую праграму 22 кастрычніка 1939 года. Вышпачла прадукцыі на 127 мільянаў руб-

дзёў у назменных цэнах 1926-27 года. Да канца месяца швейныя фабрыкі Беларуса, дадучь звыш плана дадаткова прадукцыі на 4 мільёны рублёў. Кіраўнік Белшвейтраса І. Л. ЛАХМАН.

МЫ БУДЗЕМ ГАЛАСАВАЦЬ ЗА СОВЕЦКУЮ УЛАДУ

ДЭПУТАТЫ НАРОДНАГА САБРАННЯ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ: Кардэш Н. (Нова-Рэпінская выбарчая акруга), Радзюк Г. (Ігнатаўская выбарчая акруга), Скоба З. (Камалеўская выбарчая акруга), Малек А. В. (Несуціцкая выбарчая акруга), Карас В. С. (Цыр'юцкая выбарчая акруга), Парэцк В. А. (Г-на Крывіцкая выбарчая акруга), Кашчэўскі М. Н. (Ф-на Давыдкая выбарчая акруга), Стэльма А. К. (Давроцкая выбарчая акруга), Грыц В. Г. (С-на Наваградская выбарчая акруга), Вусмач І. І. (С-на Валкаўская выбарчая акруга), Касарэа А. Г. (Рудноўская выбарчая акруга), Калыда В. Г. (Шчорская выбарчая акруга).

РАДАСНАЕ ЖЫЦЦЁ

У радасным хваляванні еду я ў Бельск для ўдзелу ў Народным Сабранні. З непаўднёвым чакаю таго часу, калі атрымаю Сабранне і вынесу сваё рашэнне аб далучэнні Заходняй Беларусі да шчасливой Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

Я цяпер працую ў аддзеле аховы здароўя часовага ўраўнення г. Пінска. У большых горадах некалькі сот хворых. Я ачуваю вядома задалавальнае, што нам удалося хутка забяспечыць хворых харчаваннем і медыкаментамі.

Ідзе падрыхтоўка да арганізацыі асяляў для ізаляцыі работніц фанерных і жалезнай фабрык. Хутка атрымаем разлічны дом.

Большае задавальненне прынесла нам арганізацыя двух гарадскіх амбулаторый. Ізе хворых прымаюць бесплатна.

Міжвадана велізарная несправядлівасць у адносінах урачоў і ўрачэў, якія пры панаванні польскіх памешчыкаў і капіталістаў не атрымлівалі зарплату за сваю работу ў гарадскіх больніцах. Дычалася, што ўрачы ўрачэў знаходзіліся на практыцы, гэта значыць, прыходзілі як ужо і стажыроўку. Але гэта стаўся працаўладкаваннем годамі. Цяпер многія ўрачы ўрачэў уключаны ў штат.

Дзесяткі, сотні пытанняў прыходзілі вырашаць аддзелу аховы здароўя часовага ўраўнення. Нам хачелася б як мага хутчэй і паўней таць адлучыць насельніцтву горада значнае гаспадарчае перамяшчэнне ў іх жыцці, у іх быццё. Нам хачелася б як мага хутчэй ажыццявіць усё тое, што дасягнута ў Савецкім Саюзе.

Прайшло больш месяца з таго дня, як сфармавалася рабоча-сялянская Чырвоная Армія вызваліла нас ад гора і няшчасці. Я ачуваю, што за гэты час мы зрабілі яшчэ нямнога. Я разумю, што гэта толькі пачатак той велізарнай творчай работы, якая нам прадстаіць. Але і тое, што ўжо зроблена, задалавальна мае сэрца радасцю і горласцю. Паявіліся першыя расткі савецкай сапраўднасці, савецкага быцця.

Я гарджуся тым, што мае, разам з работнікамі, прапоўняю Пінска ўстаілі сваім вялікім лавэр'ем. Я выканаю волю намага народа і буду галасаваць за далучэнне Заходняй Беларусі да БССР, за канфіскацыю памешчыцкай зямлі ў карысць сялян і за нацыяналізацыю банкаў і буйнай прамысловасці.

З'яўся НЕЙМАН, дэпутат Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

НАПЕРАД

(Да дня 28/X 1939 г.)

Дні бесправесці ў нябог адышлі, Сонна ўзыходзіць над краем. Вольныя людзі раскутай зямлі, Песняй вас мы вітаем.

Збіты каліны чорнае почы, Сцёрты старыя скрыжалі. Смела наперад, люд наш рабочы, К шчасцю ў шырокай далі.

Выкуем долю ўласнай рукою — Ласкі нам панскія не троба; Згодай народы, дружай святою Возьмем зямлю мы і неба.

Паў арля прагны, пала граніца — Спежкі, дарогі раскертгі. Хай-жа засвеціць нам зараніца, Соннам ззянець апаўгты.

Хай-жа тым лясным сонцам нам намі Слыг перамогі лунае. Дружай-ж у ногу ўбераз з братамі Гайда, зямля мазаля.

Хто нас разлучыць, лужык, з'еханых, Шлях праляжыўшых да волі, Пала няволя разам з панамі, Пана не будзе тут блэй.

Дні бесправесці ў нябог адышлі, Сонна ірдзіцца над краем. Вольныя людзі раскутай зямлі, Песняй вас мы вітаем.

Якуб КОЛАС.

НАКАЗ НАРОДА

Выбаршчыкі Палачанскай выбарчай акругі Маладзечанскага павета аказалі мне вялікае лавэр'е, якое абавязвае мяне самаадна пранаваць на карысць народа. Я, як дэпутат, ясна ўваўляю сабе задачы, якія ставіць перад мяне.

Не без хвалявання еду я на Народнае Сабранне, каб там расказаць аб тым паказе, які далі мне выбаршчыкі, аб новым і радасным жыцці, якім жыве зараз вызвалены народ.

Наша вёска Палачаны налічвае больш 150 двароў. Але ў нас не было і няма накуль яшчэ клуба. Мазаля выбаршчыкі далі мне наказ — перадаць Народнаму Сабранню, што яны маюць вялікае жаданне стварыць гурткі мастацкай самадзейнасці, гурткі па вывучэнню гісторыі ВП(б), па аўтаномнае вайсковыя справы. Для гэтага неабходны ў вёсцы Палачаны клуб.

Жанчыны-выбаршчыцы прасілі мяне, каб ад іх імені я перала пачынуць па дзку чытаруць Сталіну і Чырвонай Арміі, якая вызваліла іх ад панскай няволі. Акрамя таго, яны прасілі перадаць, што яны жадань, па прыкладу савецкіх жанчын, вучыцца чытаць і пісаць, прымаць актыўны ўдзел у грамадзянскім будаўніцтве.

Па мігнях выбаршчыкі мне далі наказ, каб я галасавала за савецкую Уладу, за далучэнне Заходняй Беларусі да Савецкай Беларусі. Прасілі яшчэ аб тым, каб найхутчэй стварылі больш школ — пачатковых, сярэдніх і вышэйшых, каб іх дзеці маглі вучыцца так, як вучацца дзеці ў СССР.

Нельга не сказаць аб патрабаваннях дзяцей. Яны ўсе, як адзіны, прасілі мяне, каб былі створаны пачатковыя школы, каб ім хутчэй прасілі больш кніжак, падручнікаў.

Выбаршчыкі в. Палачаны прасілі мяне таксама, каб да іх прасілі ветэрынарнага ўрача, каб хутчэй акрамі кааператыву, які-б забяспечыў народ таварамі першай неабходнасці.

Аб усім гэтым, аб патрабаваннях маіх выбаршчыкаў я расказу Народнаму Сабранню. Няма сумнення, што гэтыя патрабаванні будуць выкананы.

Еўгенія Осіпаўна ГАРДЗЕЙ, дэпутат Народнага Сабрання ад Палачанскай выбарчай акругі Маладзечанскага павета.

ВЫКАНАЮ НАКАЗ ПРАЦОЎНЫХ

Цяжкім было жыццё працоўнай інтэлігенцы ў буйной панскай Польшчы, асабліва інтэлігенцы памешчэскай. Польскія пані распачылі нянавіць паміж беларусамі, ўрачы і іншымі нацыяналістамі. Дзеці работніц і сялян-беларусоў — не маглі паступіць у сярэнюю школу, не гаворачы ўжо аб вышэйшай.

Не лёгка прайшло і мне, сыну сялянска-беларускага сям'я. Я быў у панскай школе, але там не атрымаваў асаблівага адукацыі. Я пачаў вучыцца ў пачатковую школу, дзе выкладаў пан. Пасля сканчэння пачатковай школы, паступіў у гімназію. Больш пазні прадуктамі і грашма за кватэру і навучанне, сам-жа я прынёс галаваць.

З вялікім труднасці ўваўся паступіць у Варшаўскі ўніверсітэт. Для таго, каб жыць і вучыцца, я хадзіў працаваць на кухні паноў, выконваў і іншую чорную работу.

Пасля сканчэння ўніверсітэта, я доўга хадзіў беспрацоўным. На працягу года вымушан быў працаваць на розных выпадковых работах.

17 верасня сфармавалася Чырвоная Армія вызваліла працоўны народ Заходняй Беларусі ад гнёту польскіх памешчыкаў і капіталістаў. Прайшоў месяц, і за гэты

кароткі час зроблена больш, чым зрабілі пані за 20 год. У Наваградку будуюцца новыя больніцы, адкрываюцца новыя школы, ізе кветара навучанца на роўнай мове. Усе пастаўнікі атрымаў работу. Сялянам раздалі зямлю, якая належала раней памешчыкам і манастырам.

Палыччэнай падзеі былі для працоўных выбары ў Народнае Сабранне. П'юль ў сваім жыцці яны не выбіраў так свабодна, як у памятны дзень 22 кастрычніка.

Працоўныя г. Наваградка аказалі мне вялікае лавэр'е. Яны выбіраў мяне самым дэпутатам у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі.

Я, як дэпутат, выкажу волю сваіх выбаршчыкаў. Я буду галасаваць за далучэнне Заходняй Беларусі да Савецкай Беларусі, да вялікага Савецкага Саюза. Я буду галасаваць за шчаслівае і радаснае жыццё для працоўных мас, якое будзе і забяспечана пач вялікім сонцам Сталінскай Канстытуцыі.

Н. І. ОРСА, дэпутат Народнага Сабрання ад 1-й выбарчай акругі.

ДЭПУТАТ МАРЫЯ

Марыя, ты гуляў дзіцячым не знала. Журбонныя песні ў вяселье спявала. Тамілася сэрца ад мар вясняных, Ты шыла і шыла.

А ўсё — да другі.

Прыгожыя, лёгкія надта сукенкі, Гуляў у іх мадэльна паненкі. Марыя, уехаў тыябы была — Сухая скарынка з чужога стала.

Хай будзе паненкам уеха такай! Іначай кола Марыю чакае. Аднойчы прымыслаў ёй уначы — Знайшлася ад волі жаданай ключы.

Вакол калыхаліся пікія травы, Прыгожы ўжо неабыякі, ласкавы. З рубінавай зоркай, з ключом залатым. І гора Марыі знікае, як дым.

Сказаў ён: — Ключом улада не кожны, Мой ключ на той свет замыкае вільможных.

Бары яго ў руці, З Усходу прынёс, ... Сказаў ён, — і ганула сонца з нябёс, Марыя прычулася.

Сон то, ці ява? На вуліцы — музыка, Хоцеш ласкава; На панцы лізавая зорка гарыць, Марыя, Марыя, даволі тужылі!

Жывеш ты цяпер над высокім гітанарам, На небе тваім не бывае ўжо хмарам. Нябе пасылае свабодны народ: — Дзядушча, дзі дэпутатам на Сход.

Я знаю, — ты скажаш сардэчнае слова — І панскіх зямлі не паліцца галавам. Ты скажаш за дзеду сваіх, за бацькоў, За будучых вольных дачок і сыноў.

27 кастрычніка 1939 г. г. Мінск. ЭДЗІ АГНЯЦВЕТ.

УЗЫШЛО СОНЦА З УСХОДА

Жыццё маёй сям'і падобна жыццю тысяч сям'яў працоўных Заходняй Беларусі, якія сталі пад цяжкім ботам польскіх паноў і магнатаў.

У 1921 годзе бацькі мае памерлі ад голаду. Нас аталосае тры дзяці. Не маючы свайго прытулку, бацькоўскіх клопатаў і кавака хлеба, кінулі на волю лёсу, мы разліліся ў пошуках шчасця. Але шчасця не знайшлі.

Паней я дасведзлася, што па той бок граніцы, адкуль узыходзіць сонца, ёсць зямля, ізе няма паноў і капіталістаў, самі работнікі і сяляне кіруюць сваёй краінай. І ўсе працоўныя жывуць там заможна і шчасліва. З таго часу я ўсё сваё жыццё чакала светлага сталінскага сонца.

Нарэшце яно ўзышло. Прыгнала і асудыла сабемя яшчаснага народа. Так хочацца пачыць жыць. У мяне зараз прыбылася столькі сілы і энергіі, што, азіцна, я і па справе мазаля.

З першых дзён прыходу Чырвонай Арміі сяляне вёскі Іванавічы выбіраў мяне членам сялянскага камітэта, а потым старшынёй камітэта Маўчалкай воласці, Баранавіцкага павета. Божны дзень да мяне прыходзіць сяляне, асаблі-

ва жанчыны, за паралай і дапамогай. Вось, напрыклад, прыйшла да мяне Ольга Тузіца, якая засталася без мужа, з трыма дзецьмі. Не было ў яе ні хлеба, ні дроў. Я прыняла ўсе магчымыя меры і дапамагла Ользе.

Сход старшын сялянскага камітэтаў вылучыў мяне кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

22 кастрычніка народ аказаў мне вялікае лавэр'е, выбіраўшы свам дэпутатам у Народнае Сабранне.

Я атрыкала наказ ад сваіх выбаршчыкаў:

«Галасауй, Анна, толькі за савецкую Уладу, за далучэнне Заходняй Беларусі да Савецкай Беларусі, да вялікага Савецкага Саюза».

Я бязмежна рада, што народ даверыў мне такую вялікую справу. З часпу выканаю волю сваіх выбаршчыкаў. Я буду галасаваць за савецкую Уладу, за радаснае і шчаслівае жыццё для ўсіх працоўных Заходняй Беларусі.

СЕМЯНІЯНА Аня Ігнацьеўна, дэпутат у Народнае Сабранне ад Баранавіцкага павета Наваградскай акругі.

ВЯЛІКАЯ РАДАСЦЬ

На працягу ўсяго свайго жыцця я не меў магчымасці прымяніць свае сілы, не мог заробіць нават на кавалак хлеба. Але ніколі не пакідаў мяне жаданне і ўзвуснасць, што прыдзе час і родны савецкі народ акажа нам дапамогу.

Гэты час настая. Яшчэ за некалькі дзён да прыходу Чырвонай Арміі мы рыхтавалі ёй пільную сустрэчу. Чырвоная Армія прыслала нам вываляненне.

Перавыбарчы сход работніц гвардыі вылучыў маю кандыдатуру для балатыворы ў дэпутаты Народнага Сабрання па Кобрынкай выбарчай акруге гора. Вярст-Літоўска.

22 кастрычніка выбаршчыкі аказалі

мне вялікае лавэр'е. Яны выбіраў мяне дэпутатам. Гэта было для мяне вялікім шчасцем.

28 кастрычніка ў Бельску алерывенца Народнае Сабранне. Я з хваляваннем чакаю гэтага гаспадарчага дня. З трыбуны Народнага Сабрання прастануці народ за свай правах, аб жаданні ўсяго народа ўстанавіць на тэрыторыі Заходняй Беларусі савецкую Уладу, далучыцца да Савецкай Беларусі, канфіскаваць памешчыцка зямлі, нацыяналізаваць банкі і буйную прамысловасць.

Дэпутат — слуга народа! Я гэта пвер-ла памяню.

Клянусь, што выканаю наказ сваіх выбаршчыкаў. Народы Заходняй Беларусі будуць жыць у лужанай сям'і народаў вялікага Савецкага Саюза.

Г. І. ЗАСІМОВІЧ, дэпутат Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

ПРАВА НА ШЧАСЦЕ

Дваццаць год работы на прыватных гімараных заводах, дваццаць год самай знясілавачай працы.

Усё гэта паўстае сёння ў памяці, як страшны сон.

Я выканаю наказ выбаршчыкаў — галасаваць за савецкую Уладу, за тую Уладу, якая вызваліла народы Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны ад панскага гнёту, якая прынесла працоўным радаснае і шчаслівае жыццё.

Н. З. ШХЭМІСТЭР, дэпутат Народнага Сабрання ад Магістраўскай выбарчай акругі гора Гродна, работнік паваранага завода Гелера.

Пяцца выразіць словамі тое, што мы перажываем за апошнія дні. Упершыню я атрымаў права грамадзянства, права ўдзелу ў выбарах і, як дэпутат Народнага Сабрання, буду ранаць пытанні, якія зграваюць сама жыццёвыя інтарэсы працоўных Заходняй Беларусі.

Ці мог я калі-небудзь падуумаць аб такім шчасці, такім вялікім лавэр'і народа!

Наволяна ўстае ў памяці 50-гадовы жыццёвы шлях — змрочны, бязрадасны, пількі. Я нарадзіўся ў буйной Віцебскай губерні, на гэтай пакастае мяне ў Польшчы пазбавіў права грамадзянства. Мне не давалі пашпарта. З вялікімі цяжкасцімі, за хабар чыноўнікам стараста я атрымаў часовае пасведчэнне на права жыхарства, як напольскі подданы.

А колькі ўпярэжжяў і зыскаў прыходзілася перыць толькі таму, што я айраў!

А жахі капіталістычнай эксплуатацыі!

Дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі: Георгі Н. Е. (С-на Наваградская выбарчая акруга), Уласенкі Г. І. (С-на Раўчанская выбарчая акруга), Казан А. І. (Ненаўскай выбарчая акруга), Варанішкі О. А. (Магарацкая выбарчая акруга), Орса Н. І. (1-я выбарчая акруга, гора Наваградка), Гатлішкі Д. М. (1-я Негінаўскай выбарчая акруга).

САМІ РАШАЕМ СВОЙ ЛЁС

Мне, сыну Беларускага сялянска-беларускага народа аказана вялікая чэсьць і лавэр'е. Выбаршчыкі Вацлаўскай акругі абраў мяне самым дэпутатам у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі.

Савецкі народ аказаў нам брацкую дамогу, і цяпер мы маем усю магчымасць забодна ранаць свой лёс, будаваць нвае, часнае жыццё.

За гэтую справу мы змагаліся многія дні, не спячыца на люты терор польскай афеўзвыі. Абязволеннае сялянства Заходняй Беларусі не маглі мірыцца з бязраб'ем і нішчотай. Яно ведала, што чам, а ўсходзе савецкае сялянства наветкі ачычыла з нішчотай і пад кіраўніцтвам польскай партыі будзе новае, заможнае, культурнае жыццё.

Польская афеўзвыя праследвала рэвалюцыяна патрабаванне сялян, віджучы іх а лужы голы ў турмы. Як і многія другі бараньбітам, мне прынёсся адлучыць эрор польскай афеўзвыі і паліцыі.

У 1927 годзе за рэвалюцыянае выгнупленне ў сваёй вёсцы я быў заключан турму на паўтара года. Паліцэйскія раследванні не скончыліся і пасля выхаду з турмы. Многа разоў мяне арыштоўвалі, сажалі ў турмы без суда.

У 1936 годзе я быў зноў асуджан і аключан у турму на пяць год. З турмы мяне вызваліла Чырвоная Армія.

Пяцца пералаць тую радасць, якую ў атрылі перажывае вызваленае сялянства Заходняй Беларусі. Яно атрымала заможную зямлю і часам ад Народнага Сабрання адбрана канфіскацыі памешчыцкай зямлі ў карысць сялянства.

Працоўнае сялянства і работнікі, які ісе працоўныя Заходняй Беларусі, чакаюць ад Народнага Сабрання ўстанавлення савецкай Улады і далучэння Заходняй Беларусі да Савецкага Саюза.

Воля народа свядчэна. Мы, выбраннікі народа, выканаем яго волю. Народ атрымае ад Народнага Сабрання ўсё, чаго яно мае права чакаць.

НАЛОДНА Федар Бонюквіч, селянін вёскі Насцінкі Беларускага павета, дэпутат Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

ДАРАЖЫЦЬ ДАВЕР'ЕМ НАРОДА

Я атрыкала ад сваіх выбаршчыкаў ясны і чёткі наказ: галасаваць у Народным Сабранні за ўстанавленне на тэрыторыі Заходняй Беларусі савецкай Улады, за далучэнне да Савецкага Саюза, за канфіскацыю памешчыцка зямель, за нацыяналізацыю банкаў і буйнай прамысловасці.

І гэты наказ мне далі не толькі на перадыбарчых мігнях і сходах. Аб гэтым з вялікім хваляваннем гаварылі работнікі, сяляне і інтэлігенцы ў залучаўшых гуртах.

Цяпер падлічаны і аб'яўлены результаты выбары ў Народнае Сабранне. Яны паказваюць, што народ перамог. На выбарах народ паказаў сваю гатоўнасць змагацца да апошняй кроплі крыві за свабодную Уладу.

Я і ўсё чэсныя тужанікі Заходняй Беларусі, я перажываю дні вялікай радасці і шчасця. Наша перамога прастануціца асабліва велічйнай, калі ўспомніш лужы голы рабскай працы і бясраўя на капіталістычных фабрыках.

Я прайшла ў сваім жыцці той-жа шлях, што і дзесяткі тысяч работніц буйной панскай Польшчы. Можна быць, што шчасліва моладзь Савецкага Саюза, якой выдалі Сталінскай Канстытуцыя забяспечыла ўсе правы і самыя шырокія магчымасці. — Не ўваўяе сабе за ўсёй паўнамоцна ўсё тэрадыю беспрацоўя. У Савецкім Саюзе слова беспрацоўе даўным-даўно вышла з ужытку.

У панскай-жа Польшчы дзесяткі тысяч работных голамі былі беспрацоўнымі. А што значыць быць беспрацоўным? Я гэта добра ведаю з асабістага жыцця. Праходзіць поўны час, і беспрацоўнага выкідаюць з кватэры. Ён астаецца над адарытым небам, дзігальна галадае, жабуе. Ён кідаецца на волю лёсу. І хць

НА ЗДЫМКУ: група пачатковай школы ў вёсцы Мінска, якая выехала ў гора Бельск для прыняцця дэпутату Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

паліць за вучобу, не было срочкаў для існавання.

Я бачыла многіх такіх студэнтаў. У часе летніх канікул яны становіліся перасуданымі, іраўлі на скрыпцы або спявалі і прасілі міласціну. Гэтыя студэнты на працягу некалькіх месяцаў зневажаў сябе, жабуравалі для таго, каб не быць выкінутымі з універсітэта.

Так жыві народ Заходняй Беларусі ў буйной панскай Польшчы, прыдаўлены ботам фабрыкантаў і памешчыкаў. Савецкі народ навуцальна ўстанова, і ён часта збіраўся пакінуць яе, бо не ў стане быў існаваць.

адзін месяц, а колькі ўжо зроблена! Я хачу прывесці азізнь толькі прыклад: у панскай Польшчы многія фабрыкі і заводы працавалі толькі 6—8 месяцаў у годзе. Спінчаліся яны звычайна вясенню. Гэта значыць, што дзесяткі тысяч работных вясенню і зімой паўнаўня і без таго вялікую армію беспрацоўных.

І воль часовае ўраўненне горада не толькі не дапусціла астапоўкі прапартыстаў, наваларот, к часу прыходу Чырвонай Арміі амаль усе фабрыкі ў Беларускай сталі, а цяпер усё яны працуюць.

Працоўныя Заходняй Беларусі не хочучь больш быць рабамі капітала. Яны хочучь уліцца ў дружную, вялікую, шчасліваю сям'ю народаў Савецкага Саюза. Яны хочучь, каб праменні сталінскага сонца яра сваяці над вызваленым краем.

Мы, дэпутаты народа, выканаем яго волю. Мы ўзлучым сваім выбаршчыкам, якія аказалі нам вялікую чэсьць, і заўважым, што будзем даражыць народным лавэр'ем і выканаем дадзены нам наказ. Аднаўшым наш рашэнне Народнага Сабрання мы ўстанавім у Заходняй Беларусі савецкую Уладу і скажам савецкаму народу:

— Родныя браты і сёстры, вы нас вызвалілі ад векавых прыгнятальнікаў, ад тых, хто вякамі таптаў наша чалавечэе дасцігства. Вы прадагудзілі нам руку брацкай дапамогі ў іні самых цяжкіх для нас выпрабаванняў. Прыміце-ж нас у сваю слаўную вялікую сям'ю. Разам з вамі мы будзем будаваць новае жыццё.

Марыя Іванаўна ДЗЯЧУК, работніца тэкстыльшчыцы, дэпутат Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

Я не мог марыць аб такім шчасці

Грамадзяне Гарадоцкай выбарчай акругі выбіраў мяне дэпутатам у Народнае Сабранне. Гэта для мяне вялікі паточ. Ці мог я нават марыць рапей аб такім паточце? Я не толькі не мог быць выбаршчыкам, але не меў права выбіраць. Незадолваў польскія правіцелі пазбавіў мяне права грамадзянства, як «палітычна небагатадзейнага» чалавека.

У часе маёй сустрэчы з выбаршчыкамі асноўным наказам іх было — галасаваць у Народным Сабранні за ўстанавленне Савецкай Улады ў Заходняй Беларусі, за далучэнне да вялікага Савецкага Саюза.

З энтузіязмам я буду галасаваць на Народным Сабранні за ўсё патрабаванні працоўных.

Я — выбраннік народа і яго волю наўхільна буду выконваць.

ГІМНІЛЕУ Майсей Зепікавіч.

